

ՀՈՄԿ-ը վիճարկում է ընտրությունների արդյունքները

Հայաստանի Ռաժնակար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության կողմից լուսաբանված ընտրության արդյունքները քննարկելու համար ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Արսակ Սահրադյանին, երեկ «Ազգին» հարցազրույցում ՀՀ Կենտրոնական ընտրական գրասենյակից: Նշելով, որ մայիսի 25-ին տեղի ունեցած ԱԺ ընտրությունների ժամանակ հարբեր ընտրատարած-բաշխիչ սեղանապահին հանձնաժողովներում ներկայացված ՀՀԿ վստահված անձանցից

սացված սեղանապահի իրաժեշտ համաձայն տեղադրված հանձնաժողովներում համաձայնական կենտրոնական ընտրական կենտրոնում ընտրությունների արդյունքները քննարկելու համար ՀՀ Կենտրոնական ընտրական գրասենյակից: Նշելով, որ մայիսի 25-ին տեղի ունեցած ԱԺ ընտրությունների ժամանակ հարբեր ընտրատարած-բաշխիչ սեղանապահին հանձնաժողովներում ներկայացված ՀՀԿ վստահված անձանցից

ՏՄԻՆՈՒՄ

Ադրբեջանը եւ Վրաստանը հերքում են հաղորդումները, թե ԱՄՆ-ը իրենց սարածքն է օգտագործելու Իրանի վրա հարձակվելու համար

29 ՄԱՅԻՍ, ՄՈՍԿՎԱ: Ադրբեջանի նախագահի վարչակազմի արտաքին կադրերի ղեկավար Նուրուլլա Մամեդովը «բացարձակապես իրականությանը չհամապատասխանող» է համարել Իրանին հարված հասցնելու համար Ադրբեջանում ամերիկյան զինուժեռ սեղանապահի վերաբերյալ Վաշինգտոնի եւ Բաքուի միջև իր ծեղրված համաձայնության մասին ռուսաստանյան «Նեգալի-սիմայա զագեսայի» հաղորդումը (սես էջ 5): «Ադրբեջանում ամերիկյան զինուժեռ սեղանապահի մասին խոսք չի եղել ու չկա», - ասել է նա: Ադրբեջանը եւ Իրանը փոխադարձ լուր փոխանակում են իրենց սարածքները մեկը մյուսի դեմ չօգտագործելու վերաբերյալ, ընդգծել է Նուրուլլա Մամեդովը: Նրա ասելով, դա անհրաժեշտ է երկու երկրների միջև բարեկամության եւ համագործակցության սկզբունքների մասին լուր փոխանակում, որն այս օրվա մայիսին ստորագրվել է Թեհրանում:

Նմանօրինակ հաղորդումների երեւան գալը Նուրուլլա Մամեդովը համարում է «որոշակի օրհանգիստի լուր»: Որոշակի օրհանգիստ է նա «մի կողմից Ադրբեջանի եւ Իրանի, եւ, մյուս կողմից՝ Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի միջև հարաբերությունների լարվածության սասկացմամբ»:

Իր հերթին Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարարությունում հաղորդել են, որ այդ հարցի առնչությամբ Իրանից ոչ մի դիմում չի եղել: Իրանին հարվածներ հասցնելու համար Վրաստանի սարածքն ԱՄՆ-ին սրամարդելու առնչությամբ Թբիլիսիի եւ Վաշինգտոնի միջև ոչ մի բանակցություն կամ կոնսուլացիա չի անցկացվել ու չի անցկացվում: Այդ մասին այսօր հայտարարել է Վրաստանի նախագահի մամուլի ֆարսուղար Կախա Իմնաձե: «Այդ մասին արտասահմանյան մի շարք զանգվածային լրատվամիջոցների սարածած սեղանապահները չի համապատասխանում իրականությանը», ասել է Իմնաձե:

Ազգրնսիրների վերջնական կազմը հայտնի կդառնա վաղը

Մայիսի 25-ին կայացած խորհրդարանական ընտրությունների ամփոփ արդյունքները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կհրատարակի վաղը միայն, իսկ այսօր, հիմնականում ֆորմալ կարգով սարքեր ուժերի եւ մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուների քվեարկումները, մի շարք ընտրատարածներում տեղի է ունենում փոփոխություններ: «Այո», թե «ոչ»

է ասում մեր հասարակությունը սահմանադրական փոփոխությունների նույնպես լուր փոխանակում մայիսի 31-ին: Այս ամենը, սակայն, հարցի արտաքին եւ բարձրագույն ասկող կողմն է: Իրականում քվեարկելու գիտեն, որ սահմանադրական բարեփոխումներին «այո» կամ «ոչ» ասողը ժողովուրդը չէ, առավել եւս ժողովուրդը չի որոշում, թե ինչու պիտի է լինելու խորհրդարանը: Ամեն

ինչ ավելի լուր փոխանակում է հասարակ ընտրողի: Եվ այս լուր փոխանակումն ամենավաղ ծածկվել է խոսել այնպիսի բարձր արժեքների մասին, ինչպիսին ժողովուրդի եւ ժողովրդի շահն է, երբ կան անձնական հավակնությունները: Իսկ առայժմ ստանում են մեկ օր, երբ կամփոփվեն մայիսի 25-ի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները: Մ. Հ.

Ցեղասպանության վերաբերյալ օրինագիծը ներկայացվել է ԱՄՆ Սենատի քննարկմանը

ՄԱՅԻՍ, 29 ՄԱՅԻՍ, ՄՈՍԿՎԱ: ԱՄՆ Կոնգրեսում ներկայացված օրինագիծը լուր փոխանակում հայերի ցեղասպանության վերաբերյալ օրինագիծը ընդունումից հետո, նմանօրինակ մի նախագիծ է ներկայացվել է Կոնգրեսի վերին թևը հանդիսացող Սենատի քննարկմանը: Թուրքական «Արևիկ» գրում է, որ հայերի ցեղասպանությունը ճանաչող օրինագիծը սենատի քննարկման են ներկայացրել Հանրապետական կուսակցության ներառյալ ընտրված սենատոր Ջոն Ինսայնը եւ Դենվեր-

սական կուսակցության Նյու Յեքսից ընտրված սենատոր Ջոն Կորայնը: Ներկայացված օրինագիծը լուր փոխանակում հայերի ցեղասպանության վերաբերյալ օրինագիծը ընդունումից հետո, նմանօրինակ մի նախագիծ է ներկայացվել է Կոնգրեսի վերին թևը հանդիսացող Սենատի քննարկմանը: Թուրքական «Արևիկ» գրում է, որ հայերի ցեղասպանությունը ճանաչող օրինագիծը սենատի քննարկման են ներկայացրել Հանրապետական կուսակցության ներառյալ ընտրված սենատոր Ջոն Ինսայնը եւ Դենվեր-

Հանրապետության օրվա առթիվ միջոցառումներ Մոսկվայում

Հայաստանի առաջին հանրապետության անկախության օրվա առթիվ մի շարք մշակութային միջոցառումներ կանոնավորվեն Մոսկվայում: Դրանցից մեկը տեղի ունեցելու է «Գալերեա Ա» ցուցասրահում, ուր ներկայացված էին երեսուցուց հայ գեղանկարիչների կտավներ, արձանի եւ խեցեղանյութի աշխատանքներ: Գուցահանդեսի բացմանը ներկա էին մոսկվայից հայ արվեստագետներ, գիտնականներ, մշակույթի գործիչներ: Ողջունելով ցուցահանդեսի բացումը՝ Մոսկվայի ֆալաֆաթաբարանի մշակույթի վարչության ղեկավար Պ. Կիսելովը նշեց, որ իմր չափազանց ուրախ է նման միջոցառման կազմակերպման առթիվ եւ ամենայն աջակցություն կցուցաբերի, որովհետև հայկական մշակույթը լուր փոխանակում ներկայացվելու է միայն Մոսկվայի կենտրոնում, այլև՝ արվարձաններում, ուր, ըստ նրա, իսկական արվեստի սիրահարները զգալի թիվ են կազմում:

Չուցահանդեսի բացումը ողջունեց ՌԴ-ում ՀՀ դեսպանության խորհրդակցական Ռ. Ամանյանը: Նա ընդգծեց, որ նման միջոցառումները զգալի չափով նպաստում են երկկողմ հարաբերությունների զբաղմանը եւ ընդհանրապես, արվեստների բնույթը անհրաժեշտություն է առաջընթացի համար: Վերջում նշեց, որ ցուցահանդեսը, որը կարողանալի գործել եւս 10 օր, հովանավորել է «Յունիաս-րում» բանկը: ՈՍԿԱՆ ՄԱՍԻՎՈՒՅԱՆ Մոսկվա

Երեկ գիշեր վերադառնալուց տեղի ունեցավ Իսրայելի ու Պաղեստինի վարչապետների հանդիպումը: Նախապես թե Արիել Եարոնը եւ թե Մահմուդ Աբբասը հայտարարել էին, որ ընդհանուր գծերի մեջ ընդունում են «Քառյակի» կողմից առաջարկված կարգավորման «ուղեգիծը» եւ լուր փոխանակում են բանակցելու ըստ «ուղեգիծում» առաջադրվող կետերի եւ ստրատեգիաները հարթելու միասնաբար: Այսուհանդերձ, հոռետեսների կարծիքով, երկու վարչապետների հանդիպումը լուր փոխանակում է նախագահ Բու-

Չի ցանկությանը: Եվ իսկապես, Մ. Ահմադների նախագահն էր հակամարտ կողմերից լուր փոխանակում միմյանց հետ նախաժամ առաջիկա շաբաթ իր կատարելի այցը Հորդանանում, որտեղ տեղի է ունենալու, ինչու էր ինքն նախապես, Բու-Եարոն-Աբբաս եռակողմ հանդիպումը: Մինչ այս եւ մինչ այդ, սակայն, երեկ զինված հակամարտությունները բարձրացվում էին Իսրայելիցիների ու Պաղեստինցիների միջև: Իսրայելցի երեկ սանկերով ծանրորեն ուժեղացրին Տեհրանի մի շարք բաղամասեր:

ԱԺՏ-ն դժգոհ է ընտրությունների արդյունքից

Սակայն մնում է որպես «կառուցողական ուժ»

PHOTOURE

Ավարտվեցին 33 ԱԺ ընտրությունները՝ սակայն կրեցր չեն հանդարտվում դեռ ավելին շնորհիվ են։

Երեկ լրագրողների հետ հանդիպեցին «Արժանադատություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք» դաշինքի ֆակտական խորհրդի նախագահ Արմեն Դարբինյանը, համասանական ցուցակը գլխավորող Լյուդմիլա Գաղիկ Ասլանյանը։ Տվյալ Լյուդմիլան նախ ընտրվելուց Գաղիկ Ասլանյանը։ Տվյալ Լյուդմիլան նախ ընտրվելուց Գաղիկ Ասլանյանը։ Տվյալ Լյուդմիլան նախ ընտրվելուց Գաղիկ Ասլանյանը։

Գաղիկ Ասլանյանն էլ տեղեկացրեց, որ նախատեսվում է դաշինքի մաս կազմող ԺԳ և ԱԱ կուսակցությունների համատեղ համագումար։ Իսկ դաշինքը նախատեսված էր զսնում իր ամփոփ գնահատականները համարական ներկայացնել, երբ արդեն հայտնի կլինի վերջնական դասակարգումը։ «Այսօր մենք ընդամենն ուզում ենք ընտրությունը հայտնի մեր ընտրողներին, նեց Գաղիկ Ասլանյանը եւ ցավով արձանագրեց, որ ԿԸԳ-ի հրադարարական սվալները չեն համադասասխանում իրականությանը։ Ցավով, ընտրական համակարգի, ընտրական գործընթացների եւ դրանց արդյունքների խեղաթյուրումը բոլոր չեզոքացնող միջոցներով մեզ սրված ծայրերը հանրապետության ողջ քաղաքում։ Մենք փաստում ենք, որ բոլոր տեղերում գործել է խախտումների նույն ձեռագիրը»։ Գաղիկ Ասլանյանը ներկայացրեց իր կարծիքը՝ «Այս ընտրություններում մրցակցության մեջ մասնակցության կարգից, փողը եւ ժողովրդի ֆակտական կամը։ Եվ եթե այս ընտրություններում որեւէ մեկը հաղթել

է, ապա դա հաստատված ժողովուրդը չէ։ Պարզորոգ դարձան ֆակտական թիվերը եւ հրամայականները։ Քաղաքական հիսկերից անհնարաբար ժողովրդի գրոյացում է, նեց ցվն Լյուդմիլան եւ ավելացրեց, որ «դա կունենա հետեւաններ, որոնք ոչ ոք չի կարող կանխագուշակել։ Հասարակության ռեակցիան կարող է լինել բոլորովին անտարբեր։ Ընտրությունները խեղաթյուրելու գործընթացին մասնակցում են նաեւ ֆակտական ուժերը, հզորագույն դեր է ստացել փողը։ Եվ մենք այսօր ԱԺ-ում տեսնում ենք մի ուժ, որը միայն փողի ընտրիչ է հայտնվել թաղապետներում եւ ֆակտականության հետ ոչ մի կապ չունի։ Դա ԱԱԿ-ն է»։ Բնորոշելով ընտրությունների ընդհանուր վիճակը, նեց, որ լուրջ վստահություն երեւոյթներ են առաջացել, «մենք ուզում ենք անհաշվել հասարակության այս վստահությունը եւ վստահվող գործընթացների վերաբերյալ ու մտքի լիզացնել հասարակությանը»։

Իսկ այն հարցին, թե, ըստ իրենց կանխատեսումների ֆակտական էին ակնկալում այս ընտրություններում, ցվն Լյուդմիլան նեց՝ անհամարձեց 8-12 տոկոս եւ չորրորդ տեղը։

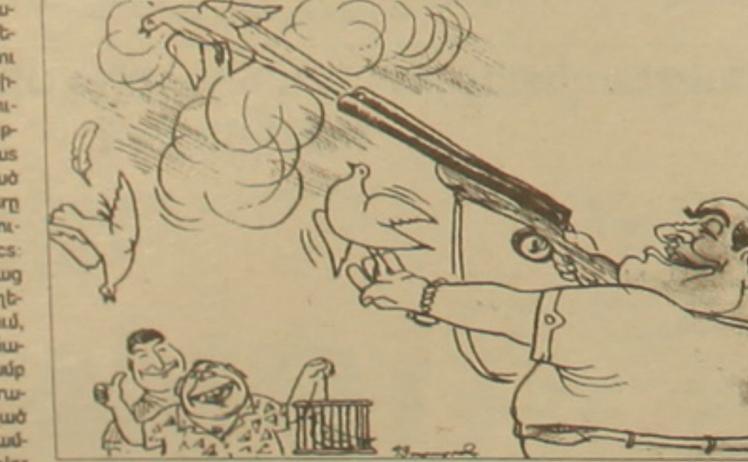
Սակայն ցավալի էր, որ Ասլանյանը գլուխը, Աղաբաբուն, Կարգենիտուն, Ավանուն եւ այլ տեղերում ուղղակի ծայրերը գողացել են ու չեն ծայրեր թողել, որոնք տեղերում էլ գողացրել են դրանք։ Այսօր էլ մի անհի հարյուր բողոքներ, դիմումներ ու հեռախոսագրեր են ծայրեր տեղերում լինել։ «Եվ անկախ այն հանգամանքից, թե հետեւանական գործընթացներում ինչոպես կբախվեն ծայրերը, նեց Գաղիկ Ասլանյանը, մենք փաստում ենք, որ ժողովուրդը, իբրև ընտրությունները, հասարակությունները, հասարակությունները եւ ֆակտական ուժերը չկարողացան կազմակերպել ու անցկացնել ժողովրդավարական ընտրություններ»։ «ԱԺ» դաշինքը հայտարարեց, որ, անկախ ամեն ինչից, մնալու է իր դիրքում, որոպես կառուցողական ուժ հանդես է գալու երկրի եւ ժողովրդի օգտին տեսնելու համար։

Իսկ այն դեպքում, որ լուրջ վստահություններ կան ընտրությունների վերաբերյալ, «ԱԺ» դաշինքը հայտարարեց, որ, անկախ ամեն ինչից, մնալու է իր դիրքում, որոպես կառուցողական ուժ հանդես է գալու երկրի եւ ժողովրդի օգտին տեսնելու համար։

Ժամանց, անգթություն, թե՛ անհավատության նոր ձևեր

Ընդհանրապես կա հոգեբանների տեսակետ, թե կենդանիների նկատմամբ վերաբերմունքից կարելի է որոշել մարդու բարության չափը, որովհետեւ կենդանիները մեր դաստիարակության կարիքն ունեն։ Թե՛ն բարությունը համարյա բոլորովին է թուլության հետ եւ անհավատման։ Մարդուն Արարի կամով սված աշխարհը վայելի ու ցանկությունները բավարարելու համար է միայն։ Դա յուրաքանչյուրը հասկանում է, անուշաբույր հասկանալու ասած աշխարհը բաց թողնելու է, որտեղ մենք այցելում ենք։ Տեսնում ենք, մանապես, զգում, ուզում ունենալ, վայելել։ Բնականաբար, աշխարհի հոգեբանությանը միայն չի կարող աղոթել մարդ-արարածը, հանդիպումները մարդ-արարածը եւ ստեղծագործելու, վերաբարելու կամից նրան արթնանում է մյուս ընկալող արարածներից։ Մարդը հավելած է ընտրության իրեն ենթարկելու՝ օգտագործելով նյութական աշխարհի բարիքները։ Մարդու համար միջին վերջ յուրաքանչյուրը ընտրությունն առաջին իրեն իրեն վերաբարելով, մեզ քվում է անտարբեր։ Սակայն դա աղիան էլ այդպես է։ Ընտրության արարածները զգուշացնում են ընտրության մասին։ Մենք դարձնում ենք միջոցառումներ այս մոլորակը եւ ընտրությունը միջոցառումներ չի կարող լինել, իրեն այդպես անխառն զգացողությունները դեմում։

Ըստեղ զննարկում անցել են քուսակներով հոգեբանական փորձերով իրականացնելու նպատակով նաեւ, մեծելով կենդանիների սպանողը։ Աս էլ կենդանիների դաստիարակության դրսևորման մի ձև է։ Ցավալիորեն, որսորդության մոլորցի հասնող տեր ունեցողներ են կան։ Որսորդությունը չղատարարվող զբաղմունք է։ Բնատարարներն էլ որսանի սիրահարների համար ժամանակաբաց են ստանալ, արգելված գոտիներ, տեսակներ։ Բայց ահա ստեղծվում են հրաձգարաններ, ժամանցի յուրօրինակ վայրեր, որտեղ համայն կենդանիների հազվի է կատարվում։ Հրաձգարանի սարածումը հայտնված եղևիկները, խոյերը, նախասակները, բոլորները վայրենական համայնի գոտի են դառնում։ Մեծ քանակության վրա տեղադրված վանդակներին բաց են բողոքում բոլորներին ու կենդանիներին, որով հանձնվում են որսորդների նախատեսումներ։ Որսան գոտիքը աս լինել, այնքան անհավատ, որովհետեւ բավարարված համայնորդն ավելի համարի կայելի։ Ահա՛նա ընտրությունը վերաբարելուց քվելի բողոքի թաղ կատարվել է, կենդանու զեչին արդարեւ

և, եւ անհավատական է «իսկական տղամարդկանց» համար նախատեսված ժամանցի այս վայրը։ Որսանվ է նախատեսված, երբ հեռուստացույցի էկրանից վերաբերմունքից ծնվել այս մասին գրելու անհամարձեցությունը, երբ նա լուրջ, թե ինչոպես է սովորաբար դաստիարակված կենդանու բոլորներին ու հաց սաղիս փողոցի ընկնելին ու մի օր ինքնալ, թե գիշերը ինչ-որ մարդիկ սպանել են նրանց՝ մեզ իր դաստիարակությունը նպատակով ու վիրավորել, մարդկանց սկսեց չարել։

Ժողովրդի մեծողական վերաբերմունքը հանրավելի նկատմամբ անիրազեկությունից է

Ըստ ՀԱՄԿ փոխստեղծատեսի

Երեւան, 29 ՄԱՅԻՄ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱԳԱՆ։ «Ինչոպես ֆարգություն՝ այնչոպես արդյունք», այսպես մեկնաբանեց սահմանադրական փոփոխությունների հանրավելի արդյունքները Հայաստանի Ոստիկանական կուսակցության Հանրապետական վարչության փոխստեղծատես Հարություն Առաքելյանը։ Նրա համոզմամբ, ժողովրդի բացասական վերաբերմունքը հանրավելի անիրազեկության արդյունք է։ «Ամբողջ աշխատանքը այդ ուղղությամբ կրում էր ոչ թե բացասական, այլ ֆարգական բնույթ»։

Առաքելյանի կարծիքով, հանրավելի բացասական արդյունքները թայմանավորված են նաեւ իշխանաւեց եւ ընդդիմադիր ուժերի միջեւ երկխոսության բացակայությամբ։ Ըստ նրա, եթե լինե

այդ երկխոսությունը, միգուցե ֆարգական ուժերից յուրաքանչյուրը կփորձեր իր կողմից ժողովրդին բացատրել բարեփոխումների նպատակը եւ իմաստը։ «Իմ կարծիքով, ժողովրդի վերաբերմունքի մեջ կարելու դեր խաղաց համայնքի բնորոգ խոսեմությունը՝ «Ինչը չգիտեմ եւ չեմ ծանալում, դրա համար չեմ վերաբարել», ծայրարարեց ՀԱՄԿ փոխստեղծատեսը։

Հարություն Առաքելյանը ընդգծեց, որ չնայած ՀԱՄԿ-ի ներկայացուցիչները նախընտրական արեւալի ժամանակ բազմիցս բացատրել են ժողովրդին, թե ինչ են Սահմանադրության բարեփոխումները, սակայն ժողովրդին դա չէր հետաքրքարում, համար որ «այդ փոփոխությունների համար հաստատական կառավարելու չէին տրվել»։

ՀԺԱՄ-ը ստատում է ամփոփմանը

Երեւան, 29 ՄԱՅԻՄ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱԳԱՆ։ Հայաստանի ժողովրդավարական արեւալական միությունը (ՀԺԱՄ), որը ըստ մայիսի 25-ի ընտրությունների նախնական արդյունքների, չի հավաքել անհրաժեշտ քվով ծայրեր 5%-ի արգելից հարթաշարելու համար, առայժմ ձեռնդրում է մնում ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ

որեւէ մեկնաբանություն անելուց։ Ինչոպես հայտնեցին ՀԺԱՄ գրասենյակից, իրենք ստատում են արթեր ընտրատարածներում ծայրերի վերահասարակական արդյունքների ամփոփմանը։

Հիշեցնենք, որ ըստ նախնական արդյունքների, ՀԺԱՄ-ը հավաքել է 4,5% ծայրեր։

Ոռոգման համակարգն աստիճանաբար անցնում է գյուղացիների կառավարմանը

Տիմասկանում ավարտվել է Արաբսի գլխամասային հանգույցի վերանորոգումը

Ոռոգման համակարգի բարելավման նպատակով ժամանակին Հայաստանով մեկ ստեղծվեցին ջուր օգտագործողների միություններ։ Սակայն դա արվեց հաղթել, առանց օրենսդրական եւ ենթաօրենսդրական անհրաժեշտ բազայի, ինչի հետեւանվում դրան չտառայեցին իրենց նպատակին։

Ներկայումս սկսվել է ջրօգտագործողների ընկերությունների (ՋՕԷ) գործընթացը, որը, ինչոպես նեց Համապետական քաղաքացիական ծախսերի գերատեսչության ղեկավարը, ինչի հետեւանվում է ընկերությունների կանոնադրությունը։

Ոռոգման սեզոնը սկսելու առնչությամբ ՋՕԷ-ների ստեղծման գործընթացի վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու համար դիմեցինք ԾԳ-ի սեօրենին։ Նա նեց, որ ներկա դրսին ամբողջ Հայաստանի տարածքում ստեղծվել են 18 ընկերություններ, որոնցից 12-ն այս օրագրի շրջանակներում։ Դրանցից 6-ն ընդգրկում է ամբողջ Արարի մարզը, 2-ը՝ Կոսայի մարզում են, 2-ն՝ Արագածոտնում, 1-ն՝ Արմավիրում, 1-ը՝ Նախարար գյուղում։ Դրանք ստեղծվել են մոտ 60 հազար հա տարածքի վրա։ Եթե, որ Հայաստանում ոռոգելի հողատարածները կազմում են 200 հազար հա։ Ըստ Արաբսի Դազարյանի, մյուս մարզերում եւս աշխուժություն կա։ Նախաձեռնող խմբերն արդեն առաջարկներ արել են։ Եվ 8 ընկերությունների փաթեթները նախատես են, բայց առայժմ դրանք չեն ստեղծվում։

Զուգուցակությունը թայմանավորված է չիտարվելու մտահոգությամբ։ Մինչև ոռոգման սեզոնի ավարտը, երբ կերտան ՋՕԷ-ների գործունեության արդյունքները, նորը չեն ստեղծվի։ Բացի այդ, գործող ՋՕԷ-ները եւ ստեղծվելիները օգնության եւ օժանդակության կարիք ունեն, հետեւաբար դեռեւս թե՛ս է կայանան։

Արիղել Դազարյանից տեղեկացանք նաեւ մեկ այլ կարելու կառույցի Արաբսի գեթի ամբարտակի գլխամասա-

Ընթացիկ

«Տայասանը հնարավորություն ունի թռիչքների սարանցիկ հանգրվան դառնալու»

Ասում է «Արմավիայի» գլխավոր սուորտները

Ինչպես հայտնի է, «Արմավիա» ընկերությունը ներկայումս իրականացնում է «Տայական ավիաուղիներ» փոխադրումները: Այս ավիաընկերությունը, որի հիմնական բաժնեատերերը «Սիբիրի ավիաուղիներ» օուսասանյամ իր օժանկությունները երկրորդ ավիաընկերությունն է, ստանձնել է մասնաճյուղի ավիաուղիները՝ դարձնելով իրենց «Արմավիայի» մոնոպոլիստական գլխավոր սուորտ Փիթեր Սմիթի հետ ոչ միայն այս, այլև ընդհանրապես տայական ավիաընկերությունը ամենամեծ զարգացման ուղի հետևելու հարցերի շուրջը:

Ո՞րն է ձեր գործունեության նպատակը, ինչի՞ն է միտված ձեր աշխատանքը Տայասանում:

Ցանկանում ենք Տայասանում ստեղծել որոշ ֆեյսիոսալ, միջազգային մակարդակի ավիաընկերություն: Մինչ այժմ «Տայական ավիաուղիներ» վճարովի է աշխատել: Հասկանալի է, որ ցանկանում ենք ծանր դժվարությունների առջև է հայտնվել: Սասնավորապես ընկերությունն ունի մեծ դարձք միջազգային ընկերություններին եւ այլ լուրջ խնդիրներ: Դրանք ասիականաբար հասկանալի են: Անցումը «Տայական ավիաուղիներից» մեր ընկերությանը բավականաչափ դժվար է եղել: Նույնիսկ այսօր թռիչք է չեղյալ համարվում նախկին դարձքների համար, ինչը հարուցում է ուղեւորների եւ, ահաբեկ, մեր դժգոհությունը: Սակայն ասիականաբար ամեն ինչ հասկանալի է եւ ղեկավարները գտնել: Ներկայումս մեր ավիաընկերությունն ունի մեկ «Եյրբաս» (A-320) ինքնաթիռ, որն այժմ թռիչքներ է իրականացնում:

Յուրաքանչյուրը, որի հետ բանակցում ենք: Եթե այդ ծրագրերը իրականացնենք, ապա Տայասանը կունենա ամենաառաջավոր ավիաընկերությունը նախկին ԽՍՀՄ սարածում:

«Տայական ավիաուղիների» նախկին ղեկավարները ամբողջությամբ «Արմավիայի» են սրվել եւ ֆանդին են դրամ: Օրինակ, Ամստերդամ, Ֆրանկֆուրտ կամ մյուս բոլոր ղեկավարները վերականգնվելու են:

Ամստերդամի թռիչքն արդեն վերականգնվել է: Սեկտորում արագորեն կվերականգնվի նաեւ Ֆրանկֆուրտի ղեկավարները: Բոլոր մյուս նախկին թռիչքները կվերականգնվեն: Ընդհանուր առմամբ կունենանք 35-38 ղեկավար:

Բացի այդ, Տայասանը աշխարհագրականորեն ունի բոլոր հնարավորությունները թռիչքների սարանցիկ հանգրվան դառնալու համար: Օրինակ՝ Նովոսիբիրսկ-Ֆրանկֆուրտ, Նովոսիբիրսկ-Մսամբուլ, Մոսկվա-Թեհրան ղեկավարները համար: Այդ քաղաքներից կլինեն մեծաթիվ հայ ուղեւորներ, ինչը նույնպես նպաստում է դրան:

Որո՞նք են ձեզ մտահոգող հիմնական խնդիրները:

Նախ հինգ եկած դարձքների խնդիրը: Որեւ մեկի համար, որ ստանձնում է «Տայական ավիաուղիների» դարձքները, հաճելի չեն այդ դարձքները: Հաջորդը հայ աշխատակիցների վերադարձնումն է միջազգային չափանիշներին համապատասխան: Այժմ մենք ունենք դր-

սից հրավիրված մասնագետներ, որոնք մեզ է փոխարինվել հայերով: Դա հստակ ամրագրված է մեր դաշմանագրում: Մի ֆանդի ամսվա ընթացքում այդ անցումը կկատարվի: Ինքնաթիռների ուղեկցողներին արդեն հայեր են, որոնք անցել են վերադարձնում:

Օդանավակայանի ղեկավարությունը մտադիր է նորոգել թռիչքուղիները: Դա ի՞նչ խնդիրներ կառաջացնի ավիաընկերությունների, մասնավորապես «Արմավիայի» համար:

Եթե թռիչքուղին նորոգվում է, ապա դա լավ է, որ թռիչքները սահմանափակվելու են: Մենք այժմ բանակցում ենք, որոշեցի օրվա ընթացքում որոշակի ժամեր թռիչքուղին բաց լինի եւ օդանավները չհայտնվեն դարձքների մեջ: Հուլիսը բավականին ծանրաբեռնված էր, որը մեզ համար նաեւ առաջին ամառային սեզոնն է:

«Տայական ավիաուղիների» աշխատակիցների թվի կրճատումը սոցիալական դժգոհություններ առաջացրեց: Դուք ինչպիսի՞ մոտեցում ունեք այս հարցում:

Դա մեր խնդիրը չէ: Բայց աշխատակիցների այդ ֆանդը (1700) ուղեւորներին է ցանկացած ավիաընկերության համար: Տայասանն ունի սահմանափակ ֆանդային թռիչքներ եւ ինքնաթիռներ, ինչը, իմ կարծիքով, նշանակում է, որ 400 հոգանոց անձնակազմը բավարար է:

Եվ վերջին հարցը դարձյալ օդանավակայանի թռիչքուղու նորոգման առնչությամբ: Եթե վերջինիս փակ եղած ժամանակ վարային վայրէջքի անհրաժեշտություն լինի, ինչպե՞ս է դա արվելու:

Այդպիսի դեմքի ժամանակ օդանավները ստիպված կլինեն վայրէջք կատարել Թիբիլիսիում: Բանակցությունների ժամանակ զգացիմ, որ օդանավակայանի ղեկավարությունը չափազանց աշխատում է թռիչքուղու արագ նորոգման համար: Հուսով ենք, որ այդպես էլ կարողանալվի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Ազնավուր»-«Ինստերկադ» համատեղ ծրագրով

Տոլանդադիների բարեգործական խոշոր ներդրումը Վանաշորում կկատարվի առողջապահական գերժամանակակից համալիր

Օրերս, այս քաղաքի արդեն երկրորդ անգամ, Վանաձոր էին այցելել Լիդեա-Լանդերի բարեգործական ընթացիկ անդամ, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր Յենդրի դը Ֆրիսը եւ «Ազնավուր» բարեգործական կազմակերպության գործադիր սեօրեն Վարդան Չոլանդաները:

Վանաձորի Ազնավուրի անվան (Ինստերկադ) մակույթի լավագույն հարեւանությանը կառուցվելիք մարզային նշանակության գերժամանակակից առողջապահական կենտրոնի շինարարության կառավարության նախագահ Մարտին Լուրե մարզպետ Յենդրի Քոլինյանի հետ: Մարզպետը երախտագրություն հայտնեց նրանց, ինչպես նաեւ «Ինստերկադ» բարեգործական միության նախագահ Լուրայր Չոլանյանին այդ ծրագիրը մեր քաղաքում կառուցվելու համար:

Այնուհետեւ Յենդրի դը Ֆրիսի եւ մարզպետարանի աշխատակազմի ղեկավար Անոս Մանուկյանի միջոցով կենտրոնի շինարարության դաշմանագիր:

Արդարեւ կարող էինք անվանել կոլեկտիվ համալիրի կառուցումը բարեգործական խոշոր ծրագրի մի մասն է, եւ նախատեսվում է մեր մարզի համար անհրաժեշտ ֆինանսական եւ սեխնիկական ներդրում:

Ծրագրի իրականացմանը մեր մար-

զում մեծաթիվ նպաստել է Վարդան Չոլանդաները՝ վստահելով «Ինստերկադ» ղեկավարին եւ ծանոթ լինելով կազմակերպության գործունեությանը: Տեղեկացանք, որ «Ազնավուր» անվանումն իրենց կազմակերպությանը տրվել է նկատի ունենալով Շառլ Ազնավուրի համաձայնարարական հոշակը եւ համալիրի բացմանը եւս կհրավիրվի նաեւ նա:

Շինարարական աշխատանքները, որոնք կսկսվեն այս քաղաքում օգոստոսյան սկզբին, Վանաձորում կհամակարգի Ա. Մանուկյանը, իսկ բուժաստանության շինարարությունը կիրականացնի Լուրայր Չոլանյանը:

Համալիրի շինարարությունը նախատեսվում է ավարտել 2004 թվականի վերջին:

Համալիրն ունենալու է ախտորոշիչ կենտրոն, ծննդատուն, հիվանդանոցային բոլոր ծառայությունները եւ նախատեսված է 200 մահճակալի համար: Ծննդատունն ու գինեկոլեկտիվ բաժանմունքը բնակչությանը սպասարկելու են անվճար, իսկ մյուս բուժօժանոցային կենտրոնները կգործեն առանձին կազմակերպության միջոցով (հասցի կառուցվելու են բնակչության սոցիալական վիճակը): Նախատեսված է նաեւ Կառավարության ծառայություն:

ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՄԵԾՈՒՆԱԿԵՐ

Ծուռ ասելու՝ շիտակ խոսելու անհրաժեշտությամբ

Արցախյան շահեն Մկրչյանը օրերս տեղական մամուլում բաց նամակ է հղել ԼՂՀ Ազգային ժողովի ղեկավարներին՝ քննադատելով անվանաձեռնման հիմնահարցը գիտական ոլորտից օրենսդրական դաս տեղափոխելու մասին, որը միանշանակ չի ընդունվել Արցախի խորհրդարանում: Պատասխան առաջարկությունները որոշ առումով նույնիսկ ընդդիմախոսություն են հարուցել Աժ-ում: Ը. Մկրչյանի բաց նամակի դրույթները մեկնաբանելու նպատակով «Ազգի» թղթակիցը դիմեց ԼՂՀ Աժ արտաքին հարաբերությունների եւ լրատվության հանձնաժողովի նախագահ Վահրամ Աբանեյանին:

Վերջինիս խոսքերով, խիստ զարմանալի է Ը. Մկրչյանի այն դրույթը, իբր ԼՂՀ քննադատելով «անվանաձեռնման» խնդիրն արդեն իսկ գիտականորեն լուծված է եւ մնում է, որ Ազգային ժողովը օրինականացնի: Ըստ ղեկավարի, գոնե 2000 թվականից առ այսօր ԼՂՀ օրենսդիր մարմինը որեւէ գիտական հաստատությունից այդ կարգի առաջարկություն չի ստացել: Իսկ եթե «գիտական քննադատություն» ասելով նկատի են առնվում Ը. Մկրչյանի հրատարակումները մամուլում, ապա դա, խորհրդարանական կարծիքով, նշանակում է խնդիրը չափազանց հասարակացնել:

Մասնագիտությամբ բանասեր Վ. Աբանեյանը, իր բառերով՝ որոշակիորեն տեղյակ լինելով հայ դաշմագիտությանը եւ հայագիտությանը, գտնում է, որ մեկ-երկու՝ նույնիսկ օժտված մասնաբան-տեղանկագետները չեն կարող ստառիչ լրատվությանը սալ Արցախի քննադատելով «անվանաձեռնման» հարցին:

Նրա կարծիքով, ընդունելի կլինեն, եթե Ը. Մկրչյանը ԼՂՀ իշխանություններին հորդորեր դիմել 33 զԱԱ համադաշնադաշնական ինստիտուտներին, որոշեցի վերջիններս կազմելու մի հեղինակավոր գիտական հանձնախումբ՝ խնդիրն ուսումնասիրելու համար: Միջոցին անընդունելի է բացարձակ ծեմարություն կրող դիրքերից հանդես գալը: Անընդունելի նախ գիտական բարեխղճության, ապա նաեւ՝ ԼՂՀ իշխանությունների հանդեպ ֆաղափարական հարգանքի ա-

ռումով: Ըստ ղեկավարի, չի կարելի անձնական մոտեցումը ներկայացնել իբրեւ գիտական ավարտուն տեսակետ, իսկ եթե դա, այնուամենայնիվ, ղեկավարը, ապա ցանկություն ունենալու կարելի էր գտնել ավելի համեստ եւ հարգալի ձեւ, քան քան ղեկավարը:

Բացի այդ, նեցե Վ. Աբանեյանը, առաջարկությունը հրատարակելու ներկայումս նյութ չմեծ է դառնա, որովհետեւ մեզանում, իրոք, ինչ չեն դիլեմաները, որոնք նույն հաջողությամբ հակառակն «աղաքացուցող» տեսակետ կարող են հրատարակել: Եթե դա նույնիսկ մնա քանակված սարքերու նպատակ չի հետադիմացնել, այնուհանդերձ, տղախոսություն կա, որ գայթակղություն մեծ է:

Ինչ վերաբերում է Ը. Մկրչյանի առաջարկած «անվանաձեռնման» ցանկերին, ապա դրանք, Աժ մեծապես հանձնաժողովի նախագահի կարծիքով, մի բարե դեմքերում խիստ վիճելի են թվում: Մասնավորապես, Ը. Մկրչյանը գտնում է, որ Ազնավուրի քաղաքը ղեկավարելու վերանվանվելի հարցը չենք դա նույնիսկ մնա քանակված սարքերու նպատակ չի հետադիմացնել, այնուհանդերձ, տղախոսություն կա, որ գայթակղություն մեծ է:

Վ. Աբանեյանը միաժամանակ նեցե, որ Ը. Մկրչյանի բաց նամակի առթիվ ինքն արտահայտում է նաեւ իր որոշ գործընկերների տեսակետը: Թե ինչպիսի կլինի ԼՂՀ խորհրդարանի դաշմագիտական դաշմագիտական այս առնչությամբ, դժվար է ասել, բայց Ը. Մկրչյանի մասնավոր կարծիքը դառնալիք է ԼՂՀ Ազգային ժողովի ղեկավարների համար:

ՎԱՐՎԱՐՆԻՔՅԱՆ

Տայասանի դեմ առավել խիստ լուրջանքներ են դրվել

Մայիսի 29-30-ը «Կոնգրես» հյուրանոցում անցկացվում է «Միգրացիա եւ ինտեգրացիա» թեմայով սեմինար, որին մասնակցում են մեր երկրում միգրացիայի խնդիրներով զբաղվող գերատեսչությունների եւ կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ դաշնային Ռուսաստանից, Եվրասիայի ներկայացուցիչներ Լիբանոս Լոնգո, Սիմոն Տոնելիս:

Իր ելույթում 33 կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փոխադրվածների վարչության ղեկավար Գազիկ Եգանյանը նեցե, որ Եվրասիայի միգրացիոն ֆաղափարությունը տեղափոխվել է այլ հարթություն. մեր երկրի առջև այս հարցում առավել խիստ լուրջանքներ են դրվել առավել ֆաղափարաբար մոտեցման առումով: Այդուհանդերձ, Գազիկ Եգանյանի խոսքով, միգրացիայի հարցերով Տայասանը Եվրասիայի հետ սերս համագործակցում է կազմակերպված սեմինարը եւս այդ համագործակցության սրամաբանական շարունակությունն է:

Սեմինարի մասնակիցներին համար-

կողմանի ներկայացվեցին միգրացիոն եւ ինտեգրացիոն իրավիճակները Տայասանում, ծանոթացան եվրոպական մոտեցումներին եւ ստանդարտներին, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի նոր միգրացիոն ֆաղափարությունը (իսկալի առնելով Տայասանից դեմոստրացիոն միգրացիոն հոսիսի ծավալները):

Մ. Ն.

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱԶԳ

Հայասան

Հայասանի մասին նվազում է, որ հեռահաղորդակցության ծառայությունների մենաձեռնորդ լինելու մասին «Արմենիա» ընկերությանը: Այդ մենաձեռնորդի հետևանք են ծառայությունների բարձր գները և ցածր որակը: Տեղեկատվական հեռահաղորդակցային ընկերությունների (ՏՀՏ) զարգացմանը, չնայած համախառն ներքին արդյունի անընդհատ աճին, խանգարում է մեկ ընկերությունը եկամտի ցածր մակարդակը:

Հեռահաղորդակցային ծառայությունները դարձադիվիզիոն դարձրան են ենթակա: Սակայն,

գյուղական բնակավայրերի, հասկապի հեռավոր գյուղերի, Երևանի և մարզերի միջև «ենթակառուցվածի զարգացման անբուլաբուլի անհամապատասխանություն»: Դրա հետևանքով մեխանիկական հեռախոսակալայինները կարող են խափանվել, և նրա որ ցածր են և մեկված, իսկ կոմպլեկսավորող սարքավորումներ գրեթե չկան: Ինչ վերաբերում է սվայմերի փոխանակման աստիճանին, առաջիններից օգտվողների թիվը մոտ 50 հազար է: 100-ից ավելի կազմակերպություններ իրականացնում են սվայմերի փոխանակման ծառայություններ: Խոշոր լուծարարները 15-20-ն են:

սիրության համաձայն, Ադրբեջանում են վրասանում կացություններն այստիպիսին է:

Ադրբեջան և Վրասան

Ադրբեջանում հեռահաղորդակցության ոլորտում մենաձեռնորդ «Ազտելկոմ» ընկերությանը է, որի միջոցով էլ լուծարար ընկերությունները սվայմերի փոխանակման ծառայություններ են մատուցում: Երկուսն զարգացում են մենաձեռնորդի ձեռք կարգավորում է կառուցվածքային: Տեղեկատվական և հեռահաղորդակցային ընկերությունները գործունեությունը լիցենզավորումից մինչև սերտիֆի-

րանքը ամբողջ երկրի 80 տկոսը: Ցուցանիշը խոսում է:

Ինտերնետ ծառայություններ մատուցում են 14 ընկերություններ: ամբողջ երկրի սարածով մեկ: Ինտերնետից մատուցում օգտվում է երկրի բնակչության 2 տկոսը:

Հեռախոսակալով առաջինը 300 հազար բաժանորդ: Բաժնույն հեռախոսակալայինների 42 տկոսն է թվային, Երևանյան կայանների 28 տկոսը:

Սա Ադրբեջանի լիցենզիայի էր, որի և Հայասանի համեմատ օգտվողների քանակը և վրասանի հեռահաղորդակցության վիճակը: Այս երկրի վերաբերող հասկացի առաջին իսկ լուծարարության

վերաբերող եզրակացության «ծրագրային փաստաթղթերից դարձրել են, որ կարգավորիչ բարեփոխումների և օրենսդրականացման գործում վրասանն առաջատար դեր ունի»: Այնուհետև «որոշ մոդել նմանակառուցում է օգտագործել նրան (վրասանի-Ա. Մ.), ինչպես նաև որոշ կոմպլեքսային սարածաբանի հեռահաղորդակցության ոլորտում համագործակցության զարգացման կենտրոնի»: Կարծում են, սա բավարար է համոզվելու համար, թե ո՞ր երկիրը խոսում է, իսկ որը գործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կենտրոն համարում: Ավելին՝ փորձագետն առա-

Հայասանի հեռախոսային հեռահաղորդակցության և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում ակնհայտ է

Անգամ մեր հարևան երկրների համեմատությամբ

Որ Հայասանում հեռահաղորդակցությունում ամսվա թափ փոխվում է թերևս նորություն չէ: Մեր նախորդ համարները մեկում («Ազգ», 3 մայիսի 2003 թ. «Հեռահաղորդակցության վիճակը Հայասանում աղետալի է») արդեն մասնավոր էին այն գործումները, որոնցով Հայասանում էր իր հարևաններից Վրասանի և Ադրբեջանի: Եվ ահա վերջերս մեր տեղեկությունները հավաստի են մեկ առաջույց

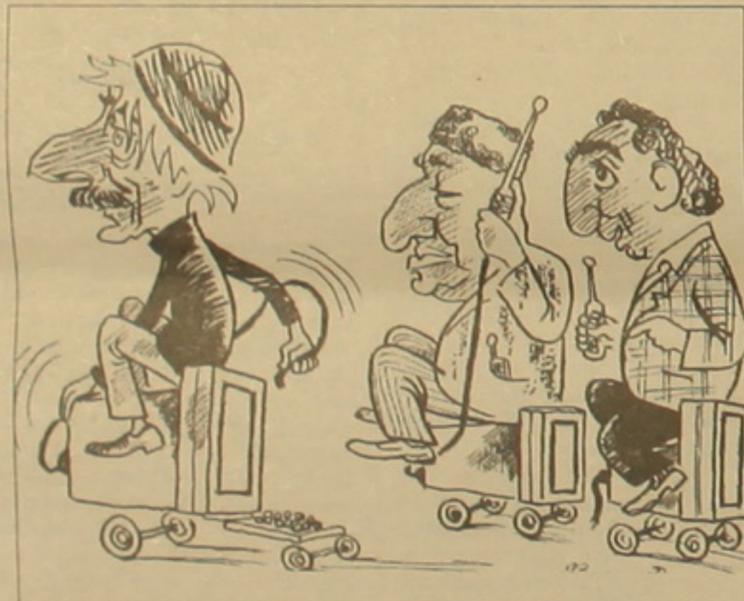
սացածով, ինչը գուցե սրափեցնի Հայասանը տեղեկատվական տեխնոլոգիաների սարածաբանային կենտրոնի հայկող և այդ «հայտնագործությունից» իմնազոր կեցվածք ընդունած մեր կառավարությանը: Այս սարվա մարտին «Եվրասիա» հիմնադրամի դրամաձեռնորդ Երևանում մեկված «Հարավային Կովկասի հեռահաղորդակցության ոլորտի զարգացման և ինտեգրացման ծրագիր», որին մասնակցում

էին Անդրկովկասի երեք երկրների այս ոլորտի ընկերությունները: Հայասանից «Ինտերնետ միություն» էր, Վրասանից «Ազատության ինստիտուտ», Զարգացման խնդիրների և միջազգային համագործակցության հետազոտությունների կենտրոն «Սիզման» Ադրբեջանից: Ծրագիրն անդադարաձել է երեք երկրներում հեռահաղորդակցության զարգացման մակարդակին:

համաձայն օրենսդրական փոփոխության, օտերաստիների լիցենզավորման կարգը դարձրել է սկսած 2003 թ. հունվարի 1-ից:

Բջջային կառուցվածքում ունի 50 հազար մարդ: «Քիչ քան ցած որակյալ կառուցվածք» առաջինը փակում է երկրի սարածի ընդամենը 20 տկոսը, որտեղ բնակվում է երկրի բնակչության 80 տկոսը: Ուսումնասիրության մեջ ընդգծվում է, որ բջջային կառուցվածքի թվի և դրա աճի տեմպերով Հայասանը «հետ է մնում բոլոր հարևան երկրներից և երկրների խմբից»:

Հեռախոսային կառուցվածքում, ըստ ուսումնասիրության, ենթակառուցվածից զգալիորեն լավացել է: Դա թվային հեռախոսակալայինների տեղադրման արդյունք է: Երևանի հեռախոսահամայնքի գրեթե կեսը և համարայինների 28 տկոսն ընդհանուր առմամբ առաջինը փակում են թվային կայաններով: Սակայն բաժանորդների թվի աճ չի նկատվել, ընդհանրապես որոշակիորեն նվազել է: Այդ թիվն այժմ 530 հազար է: Դճայած երկրի հեռախոսակալային ենթակառուցվածի բարելավմանը, գյուղություն ունի արբեր սարածիների, փառային և

Սակայն 30 հազար անհասկանալի համակարգիչներ:

Ղախտի վերաբերյալից և անգամ առանց հարևան երկրների հետ համեմատության ակնհայտ է, որ այս ոլորտում Հայասանը ցածր է անգամ միջին զարգացածության մակարդակ ունեցող երկրներից: Ինչ վերաբերում է մեր հարևաններին, առաջինը «Եվրասիայից» ֆինանսավորվող ուսումնա-

կացում, այդ նախարարության սկզբնական ցուցանիշներն են: Փաստորեն, Հայասանն ու Ադրբեջանը նմանափոխ իրավիճակներում են: Սակայն այստիպի մի կարևոր ոլորտ, ինչպիսին բջջային կառուցվածք է, մեր հարևան երկրին էր ավելի առաջ է անցել մեզանից:

Բջջային կառուցվածքի թիվն Ադրբեջանում զբաղակցում է 650 հազարը, իսկ ծածկման ար-

մեջ նվազում է, որ հեռահաղորդակցային և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում ունի ազատագրման բարձր մակարդակ, օրենսդրական մեքենայում են մեծ թվով ընկերություններ, ինչի շնորհիվ էլ վրասանն առաջ է անցել Ադրբեջանից և Հայասանից: Կարգավորող լիցենզիայի մարմինն այստեղ ստեղծվել է 2000 թ.-ից, իսկ մինչ այդ որևէ սկզբնական չկար: 2002 թ. լիցենզավորումը հստակեցվել է և փախանցիլ է դարձել:

Բջջային կառուցվածքում են երեք ընկերություններ, որոնց բաժանորդների թիվն ընդհանուր առմամբ զբաղակցում է 410 հազար: Միջազգային հեռախոսակալային բնագավառում 30-ից ավելի ընկերություններ են գործում: IP հեռախոսակալային անընդհատ զարգացում է: Եվ ընդհանրապես, ուսումնասիրության մեջ ընդգծվում է, որ ՏՀՏ ոլորտը հասկալի է վերջին 2-3 տարիների վրասանում զարգացում է բարձր տեմպերով:

«Վրասանն առաջատար դեր ունի»

«Առաջատար» բաժնույն ուսումնասիրության փորձագետ ղոկոսր Սուլիխն Լիսզը հանգել է

զարկում է մանրակրկիտ ուսումնասիրել վրասանի անցած 10 տարիների փորձը և ամեն կերպ աջակցել նրա հետագա զարգացմանը, որոշակի ծանադարի հարթի համայնքում բարեփոխումների համար Ադրբեջանում և Հայասանում: Եզրակացության մեջ նվազում է նաև, որ վրասանը սարածաբանային հեռահաղորդակցության ցանցերի հանգույցն է և նախաձեռնում է ոլորտի սարբեր հասկանալի տեղեկատվական ենթակառուցվածի ռազմավարության մեքենայում:

Կարծում են, որ այս ամենից հետո խոսել Հայասանում ոլորտը սենսուսային զբաղակցում է 410 հազար: Միջազգային հեռախոսակալային բնագավառում 30-ից ավելի ընկերություններ են գործում: IP հեռախոսակալային անընդհատ զարգացում է: Եվ ընդհանրապես, ուսումնասիրության մեջ ընդգծվում է, որ ՏՀՏ ոլորտը հասկալի է վերջին 2-3 տարիների վրասանում զարգացում է բարձր տեմպերով:

ԱՐԱ ՄԱՐԻՆՈՍՅԱՆ

Մարկետինգի աջակցության ծրագիրը Հայասանում

1996 թվականից ԱՄՆ գյուղատնտեսական Հայասանում իրականացնում է գյուղատնտեսության զարգացման մարկետինգի աջակցության ծրագիր (ՄԱԾ): Ծրագիրն իր աջակցություն է ցուցաբերում հայ ֆերմերներին և վերաբերվող ձեռնարկությունների գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության, իրացման և արտահանման գործում, ինչպես նաև իրազեկում է մարկետինգի, կոմերսիալների զարգացման, կիրառական հետազոտությունների և կրթական ծրագրեր:

ՄԱԾ-ը Հայասանում ազդեցիկ է զարգացումը խթանում է երեք ոլորտային ֆինանսական, տեխնոլոգիական և մարկետինգային: Ֆինանսական ծրագիրն իրականացնում է օգտակարական, ապրանքային վարկերի և փոխ ձեռնարկությունների ուղղակի վարկեր սրամարտի միջոցով: Բայց այդ, «Ազդեցիկ» ՄԱԾ-ը լիզենզով (ֆինանսական վարձակալությամբ) սարքավորումներ է սրամարտում ձեռնարկություններին:

Երեք սարվա ընթացում արդեն 2 միլիոն դոլարի գերմանականացի

սարքավորումներ են հասկացվել: Գործում են նաև արտադրական վարկային ակումբներ, որոնք միջոցների սնուրհման կրեդիտի մասնավորապես վարկային սկզբունքի վրա հիմնված կառույցներ են:

Տեխնոլոգիական-փորձագիտական աջակցությունը ներգրավում է գյուղատնտեսական միջին ներկայացող կառույցներին՝ դրանով իսկ լուծելով նաև սոցիալական խնդիր: Այդ նպատակով գործում է Հայկական գյուղատնտեսական ակադեմիայի դեղատնտեսները, որը սեմինարների միջոցով ֆերմերներին է սրամարտում անհրաժեշտ տեղեկություններ և գիտելիքներ: Կիրառական հետազոտությունների զգալի մասը կազմում են տեխնոլոգիաների գնահատման ծրագրերը (ՏՀՏ), որոնք սարածվում են Համախառնային քանակի գյուղատնտեսական բարեփոխումների գրասենյակի հետ: ՏՀՏ-ների ֆինանսավորման 40 տկոսն իրականացնում է վերոնիշյալ կազմակերպությունը, մյուս 40 տկոսը՝ ՄԱԾ-ը, իսկ մնացած 20 տկոսը ֆերմերների հողային դաշտերն են:

Այդ ծրագրի արժանավորումը հաջողված փորձ է ԱՄՆ-ից ներմուծված «Շասա» տեսակի լոստիլոնը, որն իր բերրականությամբ, լիցենզիայով զբաղակցում է տեղականին:

Անասնաբուժության բնագավառում հաջողությամբ է լիցենզիա Գեդարունիի մարզի Վահան գյուղում անցկացված փորձը, որի ժամանակ ցուցադրվել են կաթնասու կովերին քաղցր և օդափոխվող գոմի դաշտայիններում լիցենզիա արդյունքները: Անցյալ աշունն առանձնացվել էին կովերի երեք խումբ՝ 5-ը քաղցր, 5-ը օդափոխվող գոմում և 5-ը (սուրճի խումբ) ավանդական եղանակով դաշտում: Առաջին երկու խմբերի համար կարևոր դաշտային էր կենդանիների կերակրումը ըստ դաշտային: Արդյունքները համադրվել են երեք: Առաջին խմբի համեմատությամբ, մյուս երկու խմբերի անասունները զբաղակցել են և առողջ, գեր կազմվածով, և կաթնատվությամբ: Եվ դա այն դեղում, երբ ծնունդն օդափոխվող գոմում ջերմաստիճանը չէր անցնում 8-9 աստիճանից, իսկ դրանում գիծային ջերմաստիճանը հասնում էր -25-ից-30-ի:

Ըստ կոմերսիալի նախագահի, նման դաշտայիններում լիցենզիա կարգադրում է արտադրող մեկ կաթնասու կովի սարեկան ցուցանիշը կկազմի 4000 կգ անցյալ սարվա 2600 կգ-ի փոխարեն:

Մարկետինգային աջակցությունը ընդգրկում է կիրառական հետազոտությունների, նոր սերմատեսակների տեխնոլոգիաների փորձարկումները, արտադրանքի բարելավումը, տեղական և արտասահմանյան օրենսդրության համեմատումը: Այս ոլորտային ՄԱԾ-ն օժանդակում է գիտելիքի, կաթնամթերքների, մասնաբերքների, դեղատնտեսների վաճառքի ներքին և արտաքին օրենսդրություն: Ընդ որում, սարեցարի ավելանում են ՄԱԾ-ի հովանավորության արտադրող արտասահմանյան ծավալն ու աշխատատեղերը: ՄԱԾ-ը ստեղծում է մի շարք, որը հնարավորություն է սալիս ֆերմերներին իրացնել արտադրանքը և օգնում է կոմերսիալների կայացմանը: Գյուղատնտեսության կարծիքով այս մոդելը կոմերսիալների զարգացմանն ուղղված կարևորագույն խթան է:

2003-04 թթ. ՄԱԾ-ը նախատեսում է օգնել վերանախնդրելի կարողանալ սարքավորումներով և նյութերով դրանով իսկ նպաստելով սննդամթերքի աճի բարելավմանը: Գյուղատնտեսության մեջ նոր տեխնոլոգիաների ներմուծման ուղղությամբ ուժեղացել է արդեն իսկ մի քանի մարզերում կիրառվող կաթիլային ռոզոման փորձը, որն առաջինը լուծարում է սալիս գյուղատնտեսական խնդիրները 30-50 տկոս ջուր:

Աջակցության ծրագրի մեջ մտնում են նաև արտադրող հայկական արտադրանքի գովազդն ու մեծ տպագրական օրենսդրություն: Այս առումով վերջերս Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում «Քիսրո, գարեջուր և խիչիներ 2003» միջազգային ցուցահանդեսում ներկայացված «Արենի գեյնասան» գինին արժանացավ արծաթե, իսկ «Արենի վերնաձեռն» ու «Նազելին»՝ բրոնզե մեդալների:

ՆԱԲՐՈՒՆԻ ԳԱՐԵՐՆՅԱՆ

ԵՄՏ ԺԱՌՆԱՅԻՄՈՒՄԻ 3-րդ կուրսի ուսանողուհի

Մարզական

Զեմոյի ունեւորի գավաթի 48-րդ խաղարկությունն ավարտվեց իսպանական «Միլանի» հաղթանակով: Պատվավոր մրցանակի խաղարկության ղեկավարն մեջ առաջին զույգ իսպանական եզրափակիչում «Միլանը» 11 մ հարվածաճարով հաղթեց «Յուվենտուսին» եւ 6-րդ անգամ արժանացավ չեմպիոնների գավաթին: Հանդիման հերոսներն էին ուկրաինացի հարձակվող Անդրեյ Շեչենկոն եւ «Միլանի» բրազիլացի դարձաբեկ Ռոնալդոն: Շեչենկոն վերջին վճարում հարվածը կատարեց 11 մ նշանակետից, որի ենթահիվ «Միլանը» հաղթեց 11 մ հարվածաճարով: Իսկ Ռոնալդոն իրեն հիանալի դրսևորեց 11 մ հարվածաճարի ժամանակ հաղ-

թե որդես մարզիչ: Նա «Միլանում» մրցանակին արժանացել էր 1989 եւ 1990 թթ., իսկ այժմ էլ նրա սաները դարձան գավաթակիր: Խաղից հետո նա չէր թափանցում ուրախությունը. «Շատ ուրախ եմ, որ հաղթեցիք: Ամեն ով չի կարող մտնել արդյունքի հասնել: Միլանում ինձ զգում են ինչպես սանը: Հարկ է լինում սովորել ապրել եւ աշխատել մեզական մրցանակների ղեկավարում: Հրաշալի եմ «Միլանի» հաջողությամբ: Այժմ ժամանակն է տնելու հաղթանակը»:

«Յուվենտուսի» գլխավոր մարզիչ Մարչելո Լիպին այսօր էլ մեկնաբանել հանդիմանը. «Խաղի նախադասությունը եւ հանդիմանը ընթացքը մեր համար անհաջող դա-

Մակայն ոչ ոք մեզ չի կարող անհաջողակ համարել: Մենք Իսպանիայի չեմպիոն դարձանք 2-րդ անգամ անընդմեջ: «Միլանը» հիասթափեց թիմ է, սակայն ոչ ոք չի կարող մղել, թե նրան մեզանից ուժեղ են»:

Անդրեյ Շեչենկոն. «Խաղից առաջ վստահ էի, որ կհաղթեմ: Երեկ դեռ որոշ չափով հուզվում էի, սակայն այսօր հանգիստ էի: Երբ 11 մ հարված էի կատարում, բացարձակապես վստահ էի, որ չեմ վրիժվի»:

Կախա Կալաժե. «Շատ ծանր խաղ էր: «Յուվենտուսը» բաց լավ թիմ է. նրանք միշտ էլ չեմպիոնի կոչումը եւ չեմպիոնների լիգայում բարձր մակարդակի խաղ էին ցուցադրում: Մակայն, իմ կարծիքով, մենք բաց լավ խաղացիք եւ կարող

արժանացնելու, բայց երջանիկ են: «Միլանը» արժանի էր հաղթանակի», նշել է Չեչենկոն:

Չեմպիոնների գավաթի 48-ամյա ղեկավարն ընթացում մրցանակը նվաճել են 10 երկրների 21 թիմեր: Տիտոսների ֆանակով ղեկավարվող Մարչելոն «Ռեալն» է, որը 9 անգամ է դարձել գավաթակիր: «Միլանի» ցուցանիշը 2-րդն է (6 հաղթանակ): Շնորհիվ «Միլանի», իսպանական թիմերը չեմպիոնների գավաթի մրցաճարում տարած հաղթանակների թվով (10 անգամ) հավասարվեցին իտալացիներին: 9 անգամ գավաթը նվաճել են անգլիական թիմեր:

Այս չեմպիոնների գավաթի դափնեկրները.

Միջազգային զինվորական ռազմական

Փարիզում «Մեծ սաղավար» մրցանակի խաղարկման արդյունքում դասակարգված 2-րդ մրցաճարն է անցկացվում «Ռուս Գարուդ»: Գլխավոր մրցանակի համար ղեկավարը մեջ են ընդգրկվել 128-ական թեմիստներ ու թեմիստուհիներ: Առաջին փուլի արժեքը հաջողությամբ հաղթահարեցին հայ թեմիստները: Մարզիստ Սարգսյանը հաղթեց աներկացի եղջի Ռոդիկին (6-7, 6-1, 6-2, 6-4), իսկ Դավիթ Նալբանդյանը ղարսության մասնեց իտալացի Ալբերտ Մոնսանյանին (6-4, 6-3, 3-6, 7-5): Հաջող էր նաև Շվեյցարիայում բնակվող Մարի-Գայանե Միլայեյանի մեկնարկը: Նա հաջողությամբ հաղթահարեց Վիջայայի դիմադրությունը (6-3, 4-6, 7-5): Վիճակահանության ֆինալում Միլայեյանը հաջող փուլում հանդիմեց աբխազի թիվ 1 թեմիստուհի Սերենա Ռիլյանին: Մեր երիտասարդ թեմիստուհուն անչափ դժվար էր մրցակցել փորձառու Ռիլյանի հետ: Միլայեյանը զինվորական խաղարկում (3-6, 2-6):

Բավական դժվարությամբ հաջող փուլի ուղեգիր նվաճեց Անդրեյ Արախան: Անյիլի հետ մրցախաղի առաջին երկու խաղարկումներում Արախան զիջեց մրցակցին (5-7, 1-6), սակայն հետագայում թեկում մեջքեց մրցակցությունում եւ հաղթեց (6-4, 6-2, 7-5): Հաջող փուլում ղայխաղը բարձրակարգ են նաև Ֆերեյրան, Շուշերը, Կորիան, Էլ Այնաուին, Մալիսը, Չելան, Մոյան, Մոլեյին, Լովակը:

Կանանց մրցաճարում հաջող են խաղում Շոնեսին, Պենեսան, Սեռան, Էնենը, Շեռը, Սուլուզան, Գրեմիլը, Ռուբինը, Մանդուկան, Մորեսան:

Մովսիսյանը մրցանակակիրների թվում է

Մարտնոյում ավարտված Կախանի մրցաճարի հաղթող դարձավ Իվան Արախանը: Ավարտված տուրնում ոչ-ոքի ավարտվելով ղարսիան Կասիմյանովի հետ, Սուլուզանը վասակեց 6,5 միավոր: Հաջող հանդես էլավ Սերգեյ Մովսիսյանը: Վերջին տուրնում հաղթելով Կուրախյանին, Սերգեյը 9 հնարավորից վասակեց 6 միավոր եւ Շիրուի ու Կասիմյանովի հետ բաժանեց 2-4-րդ տեղերը: Շիրուի հաղթեց Դանյանովիչին: Մրցաճարի մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն այսպիսին են. Ռաջարով 5, Կուրախյան 4,5-ական, Կոնով 2,5, Դանյանովիչ 2, Դիգարախիչ 1,5:

«Միլանը» վեցակի գավաթակիր

Շեչենկոն ու Դիդան «Միլանին» հաղթանակ պարգևեցին

սավորվեց: Խաղացողների վնասվածներն ու որակագրկումներն իրենց կնիքը բողեցին մեր գործողություններում, իսկ Պավել Նեդվեդի բացակայությունը ղարսության գլխավոր մասնաճար դարձավ: Մենք հիասթափված ենք: Մեզ ղարսապես ուժեղ չբավականացրին հաղթելու համար: Այսօր մեր օրը չէր: Նման խաղերում անեն ինչ վճռում են «աստղերը», իսկ մենք չկարողացանք ուժեղագույն կազմով խաղալ: Նույնիսկ որոշ ֆուտբոլիստներ ինձ խնդրում էին իրենց չվստահել 11 մ հարվածի իրացումը, քանի որ այլևս ուժ չունեին:

- 1956-60 թթ. «Ռեալ»
- 1961-62 թթ. «Բենֆիկա»
- 1963 թ. «Միլան»
- 1964-65 թթ. «Ինտեր»
- 1966 թ. «Ռեալ»
- 1967 թ. «Սելթիկ»
- 1968 թ. «Մանչեսթր Յուն.»
- 1969 թ. «Միլան»
- 1970 թ. «Ֆեներոդ»
- 1971-73 թթ. «Այախ»
- 1974-76 թթ. «Բավարիա»
- 1977-78 թթ. «Լիվերպոլ»
- 1979-80 թթ. «Նորինգեմ ֆորես»
- 1981 թ. «Լիվերպոլ»
- 1982 թ. «Աստոն Վիլա»
- 1983 թ. «Համբուրգ»
- 1984 թ. «Լիվերպոլ»
- 1985 թ. «Յուվենտուս»
- 1986 թ. «Սյաուա»
- 1987 թ. «Պորսո»
- 1988 թ. «Ենդհոլմեն»
- 1989-90 թթ. «Միլան»
- 1991 թ. «Ցրվեն Զվեզդա»
- 1992 թ. «Բարսելոն»
- 1993 թ. «Օլիմպիկ»
- 1994 թ. «Միլան»
- 1995 թ. «Այախ»
- 1996 թ. «Յուվենտուս»
- 1997 թ. «Բորուսիա»
- 1998 թ. «Ռեալ»
- 1999 թ. «Մանչեսթր Յուն.»
- 2000 թ. «Ռեալ»
- 2001 թ. «Բավարիա»
- 2002 թ. «Ռեալ»
- 2003 թ. «Միլան»

թող դուրս գալով Տրեզեգեի, Սալանջայի եւ Մոնսերոյի հետ մեկնամարտում:

Այո, չնայած երկու թիմերի ջանքերին, ստեղծված գոյալին ղախերին, խաղի հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակում դարձաները մնացին անաղիկ: Ճիշտ է, խաղակազմում Շեչենկոն գրավեց Ռուֆոնի դարձաբեկ սակայն երկու միլանցիներ «խաղից դուրս» վիճակում էին, ուստի գոյը չհաճվեց:

Մանչեսթրի «Օլդ Տրաֆորդ» մարզադաշտում հանդիմանը հետեւող իսպանիայի վարչապետ եւ «Միլանի» նախագահ Սիլվիո Բեռլուսկոնին խաղից հետո իր շնորհակալությունը հայտնելով բոլորին, նշել էր. «Մա մեծ ուրախություն է բոլորիս համար: Մա արժանի հաղթանակ էր, որի համար շնորհակալ եմ բոլորից: «Յուվենտուսին» հաղթել 11 մ հարվածաճարով դա հիանալի է: Մեր բոլոր ֆուտբոլիստներն էլ լավ խաղացին, ուստի նույնիսկ չգիտեմ, թե նրանցից ովն առանձնացնեմ: Ցանկանում եմ առանձին շնորհակալությունս հայտնել Գասուզոյին, Շեչենկոյին, Դիդային եւ, իհարկե, թիմի ավագ Մալդինին»:

«Միլանի» գլխավոր մարզիչ Կառլո Անչելոտին ֆուտբոլի ղարսություն մեջ դարձավ 4-րդ անձնավորությունը, որը չեմպիոնների գավաթը բաժնել էր թե որդես ֆուտբոլիստ,

«Գավաթի մրցաճարերի ղեկորդակիրները

■ Առավել հաճախ՝ 4 անգամ գավաթակիր է դարձել «Արարատը», ընդ որում 3 անգամ անընդմեջ (1993-1995 թթ.): Արարատցիները բոլորից հաճախ՝ 5 անգամ հանդես են եկել եզրափակիչում:

■ Գավաթի մրցաճարերի ամենահաջողակ թիմը «Միլանն» է: 3 անգամ հանդես գալով եզրափակիչում, աշտարակները նույնիսկ անգամ նվաճել են ղարսավոր մրցանակը: Իսկ ահա, «Շիրակն» ամենահաջող թիմն է: Գյումրեցի ֆուտբոլիստները սանուլ են սվել եզրափակիչ բոլոր 3 հանդիմանները: «Շիրակն» ու «Կոսայի» 2 անգամ անընդմեջ եզրափակիչում զիջել են մրցակիցներին:

■ «Ցեմենտին» (1999 թ.) եւ «Փյունիկին» (2002թ.) հաջողվել է նվաճել գավաթը՝ հաղթելով բոլոր 7 հանդիմաններում:

■ «Միլան» գավաթի ընթացիկ խաղարկությունում յուրօրինակ ղեկորդ սահմանեց անկախորձ 7 խաղերում թիմի դարձաբեկ Նիկիտա Հակոբյանի դարձաբեկ այդպես էլ մնաց անաղիկ:

■ Ամենախոստումնալից գրանցվել է 1992 թ. 1/16 եզրափակիչի «Հաճնը»-«Արարատ» (1-12) եւ 1997 թ. 1/8 եզրափակիչի «Շիրակ»-«Դիմաղոն» (12-1) խաղերում: 1997 թ. երկու խաղերի ընդհանուր արդյունքով «Շիրակը» «Դիմաղոնին» հաղթել էր 21-1 հաճով, ինչը եւս անկորդ է:

■ Գավաթի մեկ խաղարկությունում բոլորից արդյունավետ է գործել «Փյունիկը»՝ 1996 թ. անկախորձ 9 խաղում խփելով 43 գնդակ (միջինը՝ 4,7 գոլ): Այդ արդյունքի կրողները հասկապես այլի ընկան 1/16 եզրափակիչում «Արմավիրի» հետ հանդիմաններում՝ խփելով 20 գնդակ (7-1, 9-1):

■ «Միլանի» հարձակվող Արմ Ռակայանը գավաթի ընթացիկ խաղարկությունում կրկնեց Արման Զարամյանի արդյունավետությունը՝ 7 վեճուքում անցյալ տարվա ղեկորդը՝ 7 հանդիմաններում խփելով 9 գնդակ: Արարատցիները մեծ հաջողություն գավաթի մրցաճարի ղեկավարում սմարկու: 1994 թ. նա ցարի ղեկավարում խփեց 5 գոլով այդ տարվա «Բանանցում» խփած 5 գոլով այդ տարվա գավաթի խաղարկության ամենարդյունավետ ֆուտբոլիստն էր: Բացի Ռակայանից, 2-ական անգամ ղեկավարում սմարկու են դարձել նաև Գեղամ Հովհաննիսյանը (1996 թ.՝ 8 գոլ, 1998 թ.՝ 7) եւ Միսյանը (1996 թ.՝ 6, 2002 թ.՝ 6, 2002 թ.՝ 9):

■ Արմ Ռակայանը մեկ խաղում խփած գոլերի ֆանակով արդյունավետության նոր ղեկորդ սահմանեց: «Դիմաղոնի» հետ 1/8 եզրափակիչի առաջին խաղում Արմը 6 եզրափակիչից 4-ից 3-ով անցավ: Նա անգամ գրավեց մրցակցի դարձաբեկ ղարսական Կախանի 3-ով անցավ: «Հաճնը» դարձաբեկ ղարսական խփել էր 5 գնդակ:

■ Գավաթի մրցաճարերի ղեկավարում սմարկու Գեղամ Հովհաննիսյանն է՝ 32 գոլ: Գավաթի եզրափակիչի հանդիմաններում առավել արդյունավետ են գործել Համլես Միսիբարյանն ու Կարեն Բարսեղյանը՝ խփելով 3-ական գնդակ: Երկուսն էլ հաջողության են հասել 2 թիմի կազմում. ղարսական «Արարատն» եւ «Փյունիկը», Բարսեղյանը՝ «Արարատն» եւ կուս»:

■ Կոսայիում:

■ Միայն 3 ֆուտբոլիստ է հաջողվել եզրափակիչում 2 գոլ խփել: Այլի են ընկել Արմեն Շահգեղյանը («Արարատ», 1993 թ.), Կարեն Բարսեղյանը («Կոսայի», 1995 թ.), Կարեն Բարսեղյանը (11 մ հարվածով) եւ Հայկ Հակոբյանը («Ցեմենտ», 1999 թ.):

■ Գավաթի մրցաճարերում անցկացրած խաղերի ֆանակով ղեկորդակիր դարձավ Երանկո Հովհաննես Թախաճյանը (57 խաղ), որը մեկ խաղով գերազանցեց իր նախնիին թիմակից Սամվել Նիկոլյանի ցուցանիշը:

■ Առավել հաճախ՝ 3 անգամ գավաթակիր թիմ է ղարսաբեկ վարում Արախանը, որի գլխավորությամբ մրցանակը բաժնել են «Բանանցը» (1992 թ.) եւ «Ցեմենտը» (1998-1999 թթ.): Իսկ ահա, «Շիրակի» մարզիչ Անդրանիկ Աղամյանին կարելի է կարեկցել: Նա սաները 3 անգամ հանդես են եկել եզրափակիչում եւ բոլոր դեմքերում էլ խաղադաշտը բողել են ղարսված:

■ Ֆուտբոլիստներից ամենախոստումնալիցը Տիգրան Գոմեյանն է: Նա հնգակի գավաթակիր է (4 անգամ՝ «Արարատն», մեկ անգամ՝ «Ցեմենտն»): Տառակի գավաթակիրներ են Արմայիս Տոնոյանը, Համլես Միսիբարյանը, Արթուր Զոյարյանը, Հակոբ Մկրյանն ու Հայկ Հարությունյանը:

■ Արմայիս Տոնոյանը, որդես թիմի ավագ, ֆեդերացիայի նախագահից 4 անգամ ստացել է գավաթը: Նա 6 անգամ անընդմեջ (1993-1998 թթ.) «Արարատի», «Փյունիկի» եւ «Երեւանի» կազմում հանդես է եկել եզրափակիչ խաղերում: Առաջին ղարս եզրափակիչը նրա համար հաջող են եղել: Եզրափակիչ 6 խաղի է մասնակցել նաև Համլես Միսիբարյանը:

■ Փյունիկցիներ ժողով Հովհաննիսյանն ու Էդգար Մանուչարյանը գավաթակիր են դարձել 15 տարեկանում, ինչը յուրօրինակ ղեկորդ է:

■ Մրցավարներից առավել հաճախ՝ 7 անգամ եզրափակիչի խաղը վարել է Ալվա Դազարյանը:

ՄԻԺ
ՄԱՐԿՈՒ ԻՐԱՎԱՌԱՔԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԻՆՏԵՆՏՈՆ

ՎԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինտենտի ՄԻԺ ոչ կառավարական կազմակերպությունը հայաստանում է խմբագրող-սրբագրողի մրցույթ իր «Տեսակետ-ՄԻԺ» ֆառամսյա տեղեկագրի լեզվական խմբագրման եւ սրբագրման աշխատանքներն իրականացնելու համար:

Խմբագրող-սրբագրողին առաջարկվող ղայաններն են՝

1. բարձրագույն մասնագիտական կրթություն,
2. աշխատանքային փորձառություն:

Մրցույթին մասնակցողիստը համար անհրաժեշտ է ներկայացնել իննականագրություն (CV) եւ աշխատանքային փորձառության նկարագրություն (ներառյալ խմբագրված-սրբագրված ղարբերակներն եւ/կամ գրերի ցանկը, ինչպես նաև այն կազմակերպությունների/կառույցների ցանկը, որոնց հետ առկա է համագործակցության փորձ):

Հայտերի ներկայացման վեջնամասնակցը հունիսի 20-ն է:

Հասցե՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, 375019, Այգեղոր 4/1, ՄԻԺ կենտրոն եւ Այգեղոր 42ա, ՄԻԺ գործադիր գրասենյակ
հեռ. (374 1) 26 47 12, 27 29 80, բջջային՝ (374 9) 43 21 19
էլ. փոստ: khr@aminco.com, khr@web.am, Զախ՝ (374 1) 36 54 85

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱԴԱՆՔՆԵՐԻ ԴԵՄՊԱՏԱՏՈՆԸ ԳՐԱԿԻՐՈՒՄ Է ԶԵՁ ԱՄՍՆԱԳՑԵԼՈՒ

Գեներատորների և մեքենաների աճուրդին (փակ ծրարներով): Աճուրդը տեղի կունենա մայիսի 31-ին, ժամը 10:00-14:00, դեսպանատան դահլիճում, որը գտնվում է Արարատյան 90 հասցեում (մուտքը Շահվերդյան փողոցից):

Արարատյան կարող է գնել աճուրդի վայրում մայիսի 31-ին, ժամը 10:00-14:00: Արարատյան կվաճառվեն «այնպես, ինչպես կան» (դեսպանատանը դասարանականություն չի կրում արարատյանի որակի համար):

Անձինք, ովքեր գնումներ անելիս ազատված չեն հարկերից և մասնավորապես, դասարանական են իրենց հարկային և մասնաշին վճարումների համար հայկական դեսպանատան համադասարանական մարմիններին:

Աճուրդի հետ կապված տեղեկությունների համար գանգահարել՝

Ռոբերտ Կրուկ 09 430 815
Արտաշես Չոմոյան 09 404 382

AMERICAN EMBASSY, YEREVAN INVITES YOU TO PARTICIPATE

In Auction (closed bid) of vehicles and generators. The sale will be conducted in the Embassy Warehouse, at 90 Araratian str., Charbakh district (The entry is from Sahverdyan street), on May 31, 2003, 10 a.m. until 2:00 p.m. local time.

The inspection of items may be done at the sale site on Saturday, May 31, 2003, from 10:00 AM_2:00 PM local time. The lots will be sold "as is, where is" (the U. S. Embassy will not guarantee the quality of the merchandise).

Individuals/Physical entities, who are not entitled to receive duty-free purchases will be responsible for payment of all taxes and customs fees to the appropriate Armenian authorities.

Contact persons for auction are:

Robert Crook: phone 09 430 815
Artashes Chomoyan: phone 09 404 382

Քաղաքագիտության ամառային դպրոց

Երևան, հուլիսի 19-ից
օգոստոսի 10-ը, 2003 թ.

Ամառային դպրոցը կազմակերպված է Երևանի դեսպանատան համալսարանի և Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան ժողովրդավարության հանձնաժողովի փոխ դասախոսների ծրագրի հովանավորությամբ:

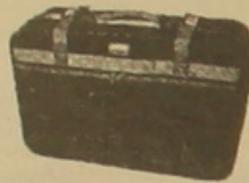
- Մասնաշին դպրոցի դասընթացները նվիրված են հետևյալ բնագավառներին:
  - Տնտեսագիտությունը և ծեփեր: Հակահարկերի դասընթաց (Studies of Political Violence and Terrorism),
  - Նացիոնալիզմի ուսումնասիրությունները (Nationalism Studies),
  - Բախումնաբարությունը և բախումների հարթաբարությունը (Conflictology and Conflict Resolution Issues),
  - Անցումնաբարությունը, ժողովրդավարացման գործընթացները (Transitology):

Ծրագրին կարող են մասնակցել երիտասարդ դասախոսներ և հետազոտողներ, որոնց գիտահետազոտական հետաքրքրությունները ներգրավում են վերը նշված ոլորտները: Մասնակիցների ընդհանուր թիվը՝ 25 անձ: Դիմորդներից մահանջվում է ներկայացնել:

- Մասնակցության հայտը,
- Իմնականագրություն (CV),
- Մեկ էջի սահմաններում հիմնավորել ամառային դպրոցին դիմելու դրամատիկ և հետազոտում դպրոցից ձեռք բերված գիտելիքների գործածումը,
- Երաշխավորագիրը,
- Դիմումի տրամաբան: Դիմումների ներկայացման վերջին ժամկետը 2003 թ. հունիսի 10-ն է: Ամառային դպրոցի հասցեն՝ Ի. Երևան, 375025, Երևանի դեսպանատան համալսարան, Ալեք Մանուկյան 1

Հեռ.՝ (374-1) 55-52-44,
Ֆաքս: (374-1) 55-46-41,
E-mail: amarkarov@ysu.am

Պատրաստվում եմ ճանփորդությանը շնորհաբար վերցնել...

Անձնագիր

Ճամփրուկ

HSBC Բանկի Կրեդիտ քարտ

HSBC
Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

ԵՊ-ԵՊ-ՍԻ Քարտի Հայաստան ՓԲԸ, 2003

«Կերամիկա» ՍՊ ընկերությունը աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթությամբ, 30-50 տարեկան ջերմաստիճանային փորձով: Աշխատանքային փորձը մասնագիտ. է: Հեռ. 61-04-51:

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկոտորը հրավիրում է աճուրդի Այն տեղի է ունենալու 2003 թ. հունիսի 10-ին, ժամը 12:00-ին, Հայկոտորի շենքում Հասցեն՝ Ի. Երևան, Խանջյան 13

«Աճառվում են Հայկոտորի «Արտաշեսի հիմնադրամ» ՍՊԸ-ի շենք-եկամուրջները

ԽՆ	Վաճառվող օբյեկտի անվանումը	Հասցեն գտնվելու վայրը	Վաճառի մեկն գինը (Թազ դրամ)	Աճուրդի մասնակց վճարի չափը (Թազ դրամ)
1.	Վարչական շենք	Ի. Երևան, Արևիկ 14	2203.0	110.0
2.	Տնտեսական շենք		430.0	21.5
3.	Բնակարան		270.0	13.5
4.	Ձեռնարկային ցայտադրյալ		16.0	0.8
5.	Թվային արտադրամայի շենք		782.0	39.1
	Ընդամենը		3701.0	184.9

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով: Աճուրդին մասնակցելու ցանկացողները մինչև 2003 թ. հունիսի 10-ը, ժամը 16:00 աճուրդային հանձնաժողովին դիմելով ներկայացնեն՝
- աճուրդին մասնակցության հայտը,
- աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը, մուտքագրման հաշիվը է՝ 23802607570100, «Առևտրային»:
Մասնաճանաչ տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին, հեռ.՝ 54-15-01

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ձինիբյան Հիլտասակի Հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ «Գյուղական համայնքի զարգացում» ծրագրի իրականացման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպությունները, որոնք կգործեն ի Երևան քաղաքում:

Մրցույթի ընթացքում հարթող երեք նախագծերից յուրաքանչյուրը կֆինանսավորվի մինչև 10 000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

Մրցույթի դրամային ծանոթանալու համար դիմել ՁՀՀ գրասենյակ 2003թ. հունիսի 2-13-ը ամեն օր, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից, ժամը 11:00-13:00 հետևյալ հասցեով՝

Ի.Երևան, Արուսյան փ 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

Deutsche Gesellschaft für technische Zusammenarbeit Koordinierungsbüro Eriwan

Գերմանիայի Տեխնիկական համագործակցության ընկերություն

Համակարգման գրասենյակ Երևան

Երևանում Տեխնիկական համագործակցության ընկերությունը փնտրում է ֆարսուղարուկի

Զարգացման համագործակցության համակարգման գրասենյակի համար

Աշխատանքը ենթադրում է՝

- գրությունների իմնուրույն մատրասում հայերեն, գերմաներեն և անգլերեն լեզուներով,
- բանավոր և գրավոր թարգմանություններ հայերեն և գերմաներեն լեզուներով,
- հեռախոսային խոսակցությունների վարում,
- գործավարություն և փաստաթղթերի արխիվացում:

Դիմորդները դիմել են ունենան՝

- գերմաներենի գերազանց իմացություն,
- ռուսերենի և անգլերենի լավ իմացությունը ցանկալի է,
- համակարգչի լավ իմացություն (Word, Excel, Outlook Internet),
- բազմամյա աշխատանքային փորձը (նախ և առաջ ֆարսուղարությունում նախադրյալն է):

Դիմումները հետևյալ փաստաթղթերով կարող են ներկայացնել

- կենսագրություն (գերմաներենով)
- դիմումներ և այլ վկայականներ՝ գերմաներեն թարգմանությամբ,
- կարճ հիմնավորում (ինչու են ցանկանում աշխատել GTZ-ում):

Մինչև 2003 թ. հունիսի 16-ը:

Գերմանիայի տեխնիկական համագործակցության ընկերություն, Պարոն Դեյլեֆ Դիֆին, Նալբանդյան 5, Երևան, Հեռ.՝ 589337, ֆաքս՝ 589270
Էլ. փոստ՝ detlefdix@cornet.am

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish